

Dr hab. Paweł Leszkowicz

19.06.2025

Prof. Akademii Sztuki w Szczecinie

Prodziekan Katedry Kuratorstwa

Wydział Malarstwa

Akademia Sztuki w Szczecinie

Placu Orła Białego 2,

70-562 Szczecin

pawel.leszkowicz@gmail.com

Recenzja osiągnięć naukowych i aktywności naukowo-artystycznej dr Katarzyny Lewandowskiej w tym jej projektu „Ja innej. Intersekcjonalne strategie w sztuce”, sporządzona w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktory habilitowanej w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie nauki o sztuce, wszczętego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Katarzyna Lewandowska jest doktorką nauk humanistycznych w zakresie nauk o sztuce. Tytuł ten uzyskała na podstawie uchwały Rady Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa UMK w 2008 roku, za dysertację *Kobieta w nalarstwie buddyjskiej wadżrajany. Ikonografia i ewolucja stylistyczna tybetańskich zwojów malowanych*. Promotorem był prof. dr hab. Jerzy Malinowski. Dyplom magisterski z zakresu ochrony dóbr kultury, dr Lewandowska uzyskała w 2001 roku, na kierunku Ochrona Dóbr Kultury, na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Po obronie doktoratu podjęła pracę adiunktki w Katedrze Historii Sztuki, UMK w Toruniu, a od 2016 roku, pracuje na tym stanowisku w Zakładzie Historii i Teorii Sztuki, ASP w Gdańsku.

Wniosek pani doktor Katarzyny Lewandowskiej o nadanie jej stopnia doktory habilitowanej w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o sztuce, stanowi niewątpliwie wyzwanie dla komisji habilitacyjnej jak i dla Rady Doskonałości Naukowej. Jej osiągnięcie naukowe zatytułowane literacko *Ja innej. Intersekcyjne strategie w sztuce* przekracza bowiem konwencje i ograniczenia typowej pracy habilitacyjnej w postaci książki monograficznej lub grupy artykułów i jest dziełem totalnym obejmującym różne praktyki, w tym przede wszystkim działalność artystyczną. Na wnioskowane osiągnięcie składają się bowiem nie tylko teksty naukowe, ale i teksty w obszarze krytyki sztuki, projekty kuratorskie, katalogi, wystąpienia o sztuce różnego typu, od konferencji akademickich po performance, czyli jego częścią są również działania artystyczne. Znajdują się tutaj wystawy kuratorowane przez dr Lewandowską jak i ekspozycje, w których sama uczestniczyła jako osoba artystyczna. Jej osiągnięcie jest tytułowo intersekcyjne i stawia pytanie czy badaczka/kurorka/aktywistka/artystka powinna aplikować o nadanie stopnia doktory habilitowanej w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplinie nauk o sztuce, czy w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki?

W swojej recenzji postanowiłem argumentować, iż jest to wyzwanie, które powinno być potraktowane przez stosowne „ciała naukowe” bardzo poważnie, z kilku powodów. Po pierwsze, jest to zgodne z ustawą o dyscyplinie nauk o sztuce, po drugie osiągnięcie dr Lewandowskiej w pełni odzwierciedla status i drogi rozwoju współczesnej interdyscyplinarnej humanistyki zaangażowanej, które nie mogą być w nauce ignorowane, gdyż stanowią istotę jej przyszłości, przetrwania i pedagogiki w nowej rzeczywistości akademickiej determinowanej przez AI i politykę. Po trzecie cały ten projekt badawczy i artystyczny kandydatki na doktora habilitowaną, jest bardzo konsekwentny, spójny, przemyślany i stanowi olbrzymi i niepowtarzalny wkład w rozwój i wiedzę o sztuce kobiet, sztuce feministycznej i artywizm w 21 wieku, będąc jednocześnie artystycznym wkładem w te zjawiska. Ogrom pracy akademickiej, kuratorskiej i artystycznej, który pani Katarzyna Lewandowska wykonała po swoim doktoracie, jest trudny do ogarnięcia i stanowi świadectwo jej niezwyklej energii twórczej, która przekracza jedną praktykę, dyscyplinę, dziedzinę i jest godny zauważenia i docenienia. Często stawiamy obecnie pytania, czym ma być humanistyka w 21 wieku, jedną z dróg jej potencjalnego rozwoju wskazuje praktyka tak intersekcyjnie tworzących osób jak dr Lewandowska.

Przede wszystkim, chciałbym na początku zwrócić uwagę, iż dr Lewandowska pracuje na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, a wcześniej związana była też z Wydziałem Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, zatem od zawsze środowisko artystyczne jest jej przestrzenią pracy badawczej i pedagogicznej. Zamazywanie granicy pomiędzy administracyjnymi dziedzinami nauk humanistycznych i dziedziną sztuki jest konieczną umiejętnością, którą musiała wypracować aby spełniać swe obowiązki zawodowe wobec miejsca swej pracy akademickiej. Nie to jednak jest najważniejsze w jej wyjątkowym osiągnięciu humanistycznym, lecz umiejętność wykorzystania podwójnego potencjału twórczego, która zarówno owocuje w nauce o sztuce i w samej twórczości artystycznej, kuratorskiej i artystycznej (łącej sztukę i aktywizm).

Sam autoreferat dr Lewandowskiej, zatytułowany „*Ja Innej. Intersekcjonalne strategie w sztuce*”, stanowi ciekawy przykład dokumentu habilitacyjnego, który łączy funkcję informacyjną z funkcją artystycznego manifestu. Tekst ten nie tylko przekazuje wiedzę o przebiegu kariery naukowej, artystycznej i dydaktycznej kandydatki, ale również formułuje spójną, głęboko przemyślaną i zarazem oryginalną koncepcję twórczej tożsamości na przecięciu nauki, pedagogiki, kuratorstwa, sztuki i aktywizmu.

Już tytuł autoreferatu – „*Ja Innej*” – odsyła do jednej z centralnych figur refleksji filozoficznej i kulturowej drugiej połowy XX wieku: Innego jako tego, kto warunkuje naszą tożsamość, kwestionuje jej pozorną autonomię, a jednocześnie umożliwia prawdziwe relacje. Kandydatka odwołuje się do *Innej* (w rodzaju żeńskim), co nie jest jedynie zabiegiem językowym, ale świadomym ruchem filozoficznym i politycznym. To *Inna* staje się figurą empatii, oporu, afektywności i troski. „*Ja Innej*” to podmiot relacyjny, otwarty, nieukończony, złożony z doświadczeń własnych i cudzych, zakorzeniony w ciele, języku i relacjach społecznych. Jest to rodzaj podmiotowości, o którym pisał polski filozof Tomasz Kitliński w książce *Obcy jest w nas. Kochać według Julii Kristevej--filozofia Julii Kristevej wobec kryzysu podmiotowości* (2001), a wynikający z psychoanalitycznej filozofii Kristevej. Taki właśnie obraz podmiotowości wyłania się z tekstu i całego dorobku kandydatki na doktorę habilitowaną.

Centralnym konceptualnym odniesieniem autoreferatu jest symbol mandali, który kandydatka zaczerpnęła z tradycji buddyjskiej, której jest wieloletnią badaczką, a którą przetworzyła i

zaadaptowała do własnych potrzeb. Mandala, będąca obrazem złożonej, ale harmonijnej struktury duchowej, zostaje u Lewandowskiej zreinterpretowana jako dynamiczna, otwarta konstrukcja podmiotowości. Składają się na nią cztery bramy – codzienność, nauka, sztuka i aktywizm – które spotykają się w centrum: w formie otwartej. To centrum – analogiczne do pustki w buddyjskiej interpretacji – nie jest brakiem, ale przestrzenią potencjału, dialogu i zmiany. Kandydatka wprowadza tu autorską filozofię życia i twórczości, która łączy w sobie duchowość, afektywność, materialność i społeczne zaangażowanie.

Autoreferat celowo nie jest tradycyjnym raportem akademickim. Struktura tekstu, jego język, rytm i obrazowanie przywodzą na myśl raczej esej artystyczno-filozoficzny, performatywny manifest, niż dokument urzędowy. Kandydatka świadomie korzysta z narzędzi literackich i retorycznych: stosuje metafory, wplata cytaty z myślicielek i myślicieli, buduje tekst oparty na emocji i doświadczeniu. Takie podejście może wywoływać pytania w kontekście akademickich konwencji, ale zarazem ukazuje spójność postawy. Lewandowska pisze o podmiotowości, która nie może być opisana wyłącznie z dystansu, bez zaangażowania, bez cielesnego i afektywnego udziału. Sama forma dokumentu staje się więc częścią jego treści – odzwierciedleniem tego, co teoretycznie postulowane.

Przywoływane inspiracje teoretyczne są zakorzenione w filozofiach feministycznych, zwłaszcza intersekcyjnych, queerowych i posthumanistycznych. W autoreferacie powracają nazwiska takie jak Rosi Braidotti, Bell Hooks, Donna Haraway, Achille Mbembe, Elizabeth Grosz, Sylvia Federici czy Frantz Fanon – każda z tych postaci wnosi do dorobku kandydatki coś szczególnego. Braidotti dostarcza modelu podmiotu nomadycznego – elastycznego, nieosadzonego, ale świadomego śladu i traumy. Haraway inspirowa do myślenia poza granicami gatunków i ludzkiego centrum. Bell Hooks przynosi radykalną etykę edukacji, opartą na zaangażowaniu i doświadczeniu. Mbembe i Fanon pokazują, jak struktury opresji wpisane są w ciało i przestrzeń społeczną.

Intersekcyjność w ujęciu kandydatki nie jest wyłącznie pojęciem analitycznym – to także zasada działania, postawa etyczna, metoda pracy artystycznej i badawczej. Dr Lewandowska wielokrotnie podkreśla, że działa na przecięciu wielu pól. Wychodząc z założeń intersekcyjnych, uwzględnia przecinające się osie opresji – płciowej, rasowej, klasowej, gatunkowej – i tworzy praktyki badawcze, artystyczne i wystawiennicze, które nie tyle

„reprezentują”, co umożliwiają wspólne działanie, widoczność i ekspresję, szczególnie w odniesieniu do sztuki kobiet i sztuki feministycznej w Polsce 21 wieku.

W związku z humanistyką zaangażowaną koncepcja naukowa i twórcza Lewandowskiej opiera się na silnym zakorzenieniu w doświadczeniu. Podmiot „Ja Innej” nie istnieje bez ciała, emocji, traumy, pracy. Kandydatka podkreśla znaczenie autobiograficzności, ale nie w sensie egocentrycznym – jej biografia jest jedną z wielu, splecioną z losami innych, z historiami zapomnianymi, przemilczanymi, marginalizowanymi. Dlatego w jej refleksji pojawiają się postaci artystek z różnych części świata, aktywistek, osób queerowych, kobiet-matek, kobiet-nie matek, migrantów, ofiar przemocy instytucjonalnej i systemowej. Kandydatka daje im głos – nie tylko cytując, ale tworząc przestrzeń ich obecności poprzez badania, sztukę, performans, wystawy i debaty.

Podsumowując, charakterystyka ogólna autoreferatu ukazuje dr Katarzynę Lewandowską jako osobę, która z pełną świadomością i konsekwencją realizuje własną, etyczną i polityczną wizję nauki i twórczości feministycznej. Jej refleksja nad podmiotowością, cielesnością, oporem i troską nie tylko odpowiada na najważniejsze wyzwania współczesnej humanistyki zaangażowanej, ale także wnosi do niej własny, oryginalny głos wynikający ze sztuki polskiej. Autoreferat jest nie tylko dokumentem kariery naukowej – to dzieło samo w sobie: konceptualne, krytyczne, performatywne i zaangażowane.

Taka postawa badawcza i artystyczna znakomicie realizuje dwie metody i metodologie obecne we współczesnej humanistyce i inspirowanej nią praktyce artystycznej. Z jednej strony mamy niezwykle nośny i znaczący model humanistyki zaangażowanej, np. szeroko teoretyzowany przez amerykańską filozofkę Martha C. Nussbaum, w takich jej kluczowych dziełach jak *Cultivating Humanity: A Classical Defense of Reform in Liberal Education* (1998) i *Not For Profit: Why Democracy Needs the Humanities* (2010). Gdzie autorka argumentuje dlaczego historyczna i współczesna humanistyka jest fundamentalna dla utrzymania i rozwoju demokracji. Podkreślenie takiej postawy jest też obecne w studiach nad metodologią historii polskiej badaczki Ewy Domańskiej. Jest to więc podejście w naukach humanistycznych, którego ignorowanie lub negowanie jest wyrazem braku wiedzy, o tym co się dzieje w naszej dziedzinie w 21 wieku. Humanistyka zaangażowana tworzy ramy dla zrozumienia osiągnięcia dr Lewandowskiej w dziedzinie nauk humanistycznych.

Jej podstawa metodologiczna w dyscyplinie nauki o sztuce, jest jeszcze silniejsza, w związku z fundamentalną rolą pojęcia *artwizm*, w rozumieniu praktyk naukowych i artystycznych sztuki współczesnej, w której kandydatka się specjalizuje. *Artwizm* uznawany jest za pierwszą nową formę sztuki 21 wieku, przejawiającą się w licznych opozycyjnych ruchach na całym świecie i teoretyzowaną przez Petera Weibla w książce *Global Activism: Art and Conflict in the Twenty-First Century* (2015). *Artwizm* to sztuka i aktywizm protestu na rzecz sprawiedliwości społecznej i zaangażowania, właśnie z takiej perspektywy dr Lewandowska pisze i tworzy swoje projekty badawczo-artystyczne, jakimi często są wystawy sztuki. Realizuje w ten sposób postulat Hanny Arendt o działaniu/akcji w sferze publicznej, w tym przypadku chodzi o wykorzystanie środków wizualnych przez aktywistów w przestrzeni publicznej i medialnej.

Szczegółowa analiza dorobku naukowego, artystycznego i dydaktycznego

Dorobek dr Lewandowskiej przedstawiony w autoreferacie i załączonych tekstach świadczy o imponującej skali działań prowadzonych konsekwentnie przez kilkanaście lat na styku badań naukowych, praktyki artystycznej, edukacji i aktywizmu społecznego. Kandydatka nie tylko prezentuje szeroki zakres inicjatyw i projektów, ale również ukazuje ich głębokie osadzenie w aktualnych debatach teoretycznych oraz ich znaczenie dla rozwoju wiedzy, sztuki i środowiska społecznego. Poniżej zostaną omówione trzy kluczowe obszary: działalność naukowa, twórcza (artystyczno-kuratorska) oraz dydaktyczna.

Dorobek naukowy

Dr Lewandowska może poszczycić się ugruntowanym i rozwijanym przez lata dorobkiem naukowym, który obejmuje zarówno prace indywidualne, jak i udział w grupowych projektach badawczych. Już na poziomie pracy doktorskiej (2008) widać wyraźne zainteresowanie kulturami pozaeuropejskimi oraz perspektywą feministyczną i antropologiczną – jej dysertacja dotyczyła ikonografii kobiecej w tybetańskim malarstwie wadżrajany. Jej badania w tym obszarze były publikowane w „Toruńskich Studiach nad Sztuką Orientu”. Prace te nie tylko oferowały nowe spojrzenie na problematykę płci w sztuce buddyjskiej, ale też zapoczątkowała długofalowe badania nad duchowością i ciałem w

kontekście transkulturowym, przekładane później na współczesną feministyczną historię sztuki, sztukę i aktywizm w Polsce 21 wieku.

Kolejne lata przyniosły szereg publikacji oraz współpracę przy istotnych przedsięwzięciach badawczych. Na uwagę zasługuje Grant Ministra Edukacji i Nauki (2023-24) w ramach programu „Doskonała Nauka II”, który wiązał się z międzynarodową konferencją naukową *Dekolonizacja. Strategie horyzontalne*, i z wystawą *Usta Pełne Światła*. Dr Lewandowska prowadziła ten projekt w ramach pracy w Zakładzie Historii i Teorii Sztuki, Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, demonstrując swoje intersekcyjne umiejętności łączenia projektu naukowego i wystawienniczego. Efektem konferencji *Dekolonizacja. Strategie horyzontalne*, jest ponadto publikacja przygotowana przez badaczkę.

Przede wszystkim chciałbym podkreślić, iż dr Lewandowska była jedną z naukowczyń realizującą grant Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (2012-2016) na projekt *Inwentaryzacja i opracowanie spuścizn archiwalnych i kolekcji dzieł sztuki polskich artystów/ek w Wielkiej Brytanii w XX wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Kolekcja Archiwum Emigracji i Muzeum Uniwersyteckiego*, w Katedrze Historii Sztuki i Kultury, Wydziału Historycznego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Jako rezultat tego projektu, dr Lewandowska opublikowała katalogi prac dwóch artystów znajdujących się w Muzeum Uniwersyteckim w Toruniu, Mariana Krotochwila i Janusza Eichlera, opublikowane przez Wydawnictwo Uniwersyteckie UMK. W tych pracach kandydatka wykazuje się kompetencjami akademickiej historyczki sztuki. W tekstach o tych artystach polskich 20 wieku, żyjących na emigracji, badaczka znakomicie stosuje swe metodologiczne podejście skupione na inności, analizując je poprzez nomadyczne doświadczenie migracyjne Krotochwila i queerową tożsamość Janusza Eichlera.

Dla Wydawnictwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, w 2023 i 2016, dr Lewandowska była współredaktorką i autorką dwóch naukowych tomów zbiorowych *Niechciana tożsamość* poświęconych tematyce mniejszościowych tożsamości i sztuce kobiet, w Tomie I, znajduje się esej autorki poświęcony sztuce Teresy Margolles. Dr Lewandowska jest autorką wielu esejów naukowych poświęconych artystkom, opublikowanych jako rozdziały w monografiach naukowych. Szczególnie cenne są jej rozprawy poświęcone performance Anny Kalwajtys, a

także sztuce Katarzyny Swinarskiej, Katarzyny Kobro, Aliny Szapocznikow, Angeliki Markul i Leonory Fini. Jej badania nad twórczością Anny Kalwajtys są fundamentalne dla współczesnej myśli nad sztuką performance.

Podkreślenia wymaga naukowa działalność redakcyjna dr Lewandowskiej, która redagowała liczne książki Wydawnictwa UMK i jeszcze liczniejsze katalogi wystaw. W 2018 roku była także redaktorką numeru „Sztuki i dokumentacji” - naukowego pisma polsko-angielskiego, wydawanego przez ASP w Gdańsku. Numer ten był poświęcony tradycji awangardy i rewolucji w sztuce nowoczesnej, sama autorka w swoim tekście przypomniała postać bohaterki Rewolucji Francuskiej – Olympii de Gouges.

Wszystkie te publikacje dowodzą wysokiego poziomu refleksji teoretycznej, szerokiej orientacji metodologicznej oraz zdolności do tworzenia oryginalnych interpretacji dzieł i zjawisk artystycznych. Stanowią również niepodważalny wkład w historię kobiet i artystek w kulturze nowoczesnej i współczesnej, szczególnie w Polsce 21 wieku. Ta twórczość naukowa płynnie przechodzi w działalność kuratorską, dlatego jeden z jej ostatnich tekstów, z 2024 roku, *Ja? Artystka. Afektywne archiwum z bijącym sercem. Feministyczna sztuka współczesna w Polsce*, ukazał się w katalogu/książce *Chcemy całego życia*, Wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria, towarzyszącej wystawie o historii i współczesności sztuki kobiet w Polsce.

Wiele publikacji dr Lewandowskiej ukazało się w katalogach, pragnę zaznaczyć, iż niesłusznie w polskim systemie akademickim, katalogi ważnych instytucji często nie są uważane za publikacje naukowe, mimo aparatury naukowej (przypisy, bibliografia itp.) Tymczasem właśnie w katalogach pisze się zarówno historię sztuki współczesnej jak i współczesnego wystawiennictwa sztuki w ogóle. Traktuje więc katalogi wystaw jako fundamentalną część naukowej historii sztuki, i właśnie dlatego, widzę wielką wartość naukową w obfitej twórczości katalogowej dr Lewandowskiej, gdzie pisze ona historię współczesnej sztuki feministycznej. Ma również pogłębioną świadomość problemów współczesnego wystawiennictwa, o czym świadczą jej teksty naukowe o kolekcjach sztuki i instytucjach sztuki, np. Galerii Wyspa w Gdańsku.

Dopełnieniem pracy naukowej dr Lewandowskiej jest bogata lista konferencji akademickich na temat sztuki i kultury współczesnej, w których regularnie uczestniczy. Przede wszystkim jest ona także organizatorką i członkinią komitetów naukowych konferencji akademickich w ASP w Gdańsku i na UMK w Toruniu. Konferencje te często towarzyszą jej wystawom lub projektom naukowym, np. wokół tematów, które bada czyli: „stulecie rewolucji i awangardy”, „niechciana tożsamość”, „sztuka kobiet”, „sztuka orientu” i „problematyka kolekcji”. Są to tematy wokół których krążą publikacje naukowe i wystąpienia konferencyjne badaczki.

Poza publikacjami naukowymi o sztuce, dr Lewandowska aktywnie zajmuje się również krytyką sztuki i ma w tym obszarze bogaty dorobek literacki.

Dorobek artystyczny i kuratorski

Rozbudowaną i jednocześnie najbardziej interdyscyplinarną częścią dorobku dr Lewandowskiej jest działalność artystyczno-badawcza i przede wszystkim kuratorsko-badawcza. Liczne wystawy, które organizuje lub współorganizuje, podobnie jak jej własne projekty artystyczne są laboratorium idei i poszukiwań artystycznych, które następnie przekłada na projekty, opracowania i wystąpienia naukowe.

Kandydatka realizuje projekty na pograniczu sztuki współczesnej, aktywizmu i refleksji społecznej, które stanowią przykład nowoczesnego podejścia do roli badaczki/artystki. Jej prace są zawsze osadzone w konkretnych kontekstach kulturowych, społecznych i politycznych, a także oparte na współpracy z innymi osobami twórczymi i środowiskami społecznymi. Wystawy, które robi i w których uczestniczy dr Lewandowska są najlepszym świadectwem jej metodologii feministycznej i artywistycznej w podejściu do sztuki i historii sztuki, z akcentem na pisanie *herstorii* i wystawianie zaangażowanej sztuki kobiet w Polsce.

Badaczka/kuratorka często współpracuje z takimi ważnymi na polskiej scenie wystawienniczej instytucjami jak: Galeria Wozownia w Toruniu, Galeria Arsenał w Poznaniu, Miejska Galeria BWA w Bydgoszczy, Narodowa Galeria Zachęta w Warszawie, oraz galerie ASP w Gdańsku i UMK w Toruniu.

Wśród najważniejszych inicjatyw, którym towarzyszyły katalogi i sympozja można wymienić:

1) Międzynarodowy wieloczęściowy projekt wystawienniczy **Gniazdo/ NEST**, pokazywany Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu (2017), ASP w Gdańsku (2018) i Galerii Art Supplement w Getyndze (2019) poświęcony sztuce krytycznej w 21 wieku.

2) „**Ja Innego**” – cykl wydarzeń i wystaw realizowanych w Toruniu i Gdańsku, którego celem było stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla wypowiedzi osób marginalizowanych ze względu na płeć, tożsamość, pochodzenie czy orientację. Projekt ten łączył debatę akademicką, działania performatywne i działania edukacyjne.

3) „**Death of the Patriarchy. Manifestos. The Revolution is Now!**” – dwuczęściowe wydawnictwo w formie gazet artystyczno-manifestacyjnych, zawierających teksty i obrazy ponad 80 autorek i autorów, będące wyrazem oporu wobec struktur patriarchalnych i formą wspólnotowego głosu. Projektowi towarzyszyły wystawy, performanse i działania w przestrzeni miejskiej. Jest to synteza postawy artystycznej dr Lewandowskiej. Szczególnym rysem tej działalności artystycznej jest umiejętność łączenia refleksji duchowej (inspiracje buddyjskie lub posthumanistyczne) z radykalnym gestem politycznym i performatywnym. Kandydatka traktuje sztukę jako narzędzie zmiany, dialogu ale też jako pole wspólnotowej regeneracji.

4) „**Rebelle**” – cykl kuratorski realizowany z Dorotą Chilińską, poświęcony dziedzictwu Olympe de Gouges i feministycznym strategiami kontestacji, prezentowany m.in. w Galerii S w Toruniu.

3. Działalność dydaktyczna i edukacyjna

Dr Lewandowska wykazuje się również bogatym dorobkiem dydaktycznym. Pracowała na wielu uczelniach, m.in. w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej zajęcia koncentrują się na współczesnych teoriach sztuki, estetyce feministycznej, etyce oporu, interseksjonalności oraz strategiach performatywnych.

Pedagogika dr Lewandowskiej jest głęboko zakorzeniona w ideach Bell Hooks – traktuje edukację jako przestrzeń współtworzenia wiedzy, wyjścia poza hierarchiczny model nauczania i oddania głosu osobom studenckim. Kandydatka angażuje się w mentoring, wspiera działania młodych twórców i badaczek, organizuje wspólne projekty, zachęca do krytycznej analizy własnej pozycji i do twórczego ryzyka. Prowadziła setki prac licencjackich i magisterskich.

Z jej inicjatywy powstały m.in. koła naukowe np. Feministyczna Akcja Kreatywna na ASP w Gdańsku, wspólne wystawy studenckie, działania społeczne. Niezwykle istotna jest też jej rola w zakresie promowania równości i przeciwdziałania wykluczeniu – zarówno w działaniach instytucjonalnych (np. współpraca z Pełnomocniczką ds. Równego Traktowania), jak i nieformalnych. Z tym wiąże się również współpraca z otoczeniem społecznym, tak ważna w ocenie współczesnych badaczy akademickich. Są to otwarte dla szerokiej publiczności wykłady w instytucjach sztuki, kultury i społeczeństwa obywatelskiego np. w Bydgoskim Centrum Sztuki, czy uczestnictwo w debatach w Krytyce Politycznej.

Podsumowując, dr Katarzyna Lewandowska prezentuje dorobek, który nie tylko spełnia, ale dalece wykracza poza standardowe wymagania stawiane osobom ubiegającym się o habilitację. Jej działalność jest wielowymiarowa, spójna tematycznie, dynamiczna i ukierunkowana na zmianę społeczną. Łączy w sobie elementy nauki, sztuki, edukacji i zaangażowania obywatelskiego, tworząc model twórczości badawczej i artystycznej współczesnej, odpowiedzialnej i skutecznej.

Mając na uwadze intersekcyjny charakter osiągnięcia naukowego i artystycznego dr Lewandowskiej oraz rozległą działalność badawczą, artystyczną i dydaktyczną realizowaną w kilku instytucjach naukowych i kulturalnych, uważam, że kandydatka spełnia wymogi Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, o których mowa w art. 221. Pozytywnie oceniając całość dorobku habilitantki wnioskuję o nadanie jej stopnia doktory habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o sztuce.

Jestem przekonany o tej decyzji, ze względu na fakt, iż w przypadku nauk o sztuce, można uzyskać stopień doktora habilitowanego nie tylko na podstawie dorobku naukowego, który kandydatka niewątpliwie ma, ale również na podstawie osiągnięcia artystycznego, pod

warunkiem że: osiągnięcie artystyczne ma istotne znaczenie. Jako kurator sztuki współczesnej, prodziekan prowadzący studia kuratorskie na Akademii Sztuki w Szczecinie i historyk sztuki współczesnej z 25 letnim międzynarodowym dorobkiem, jestem przekonany, że wystawy kuratorowane przez dr Lewandowską, jak i jej performatywne realizacje badawczo-artystyczne, udokumentowane spójnie w autoreferacie i liście osiągnięć, są wybitnym osiągnięciem w historii feministycznej historii sztuki, kuratorstwa i sztuki w Polsce. Kandydatka w podwójnym znaczeniu spełnia zatem wymogi związane z otrzymaniem tego stopnia, ma bowiem zarówno dorobek naukowy jak i artystyczny, pracując w kilku wymaganych instytucjach akademickich i artystycznych. Dr Lewandowska jest istotną przedstawicielką w polskiej nauce i sztuce, humanistyki zaangażowanej i artywizmu, wytyczając przyszłość naszej dyscypliny w nowym poszerzonym polu nauki i sztuki.

PRODZIEKAN
Wydziału Malarstwa
Akademii Sztuki w Szczecinie

dr hab. Paweł Leszkowicz, prof. AS